

Memo

Van Jan Campschroer
Aan Regiegroep Gegevens- en Berichstandaarden
Afdeling KING/E-Diensten
Onderwerp Kaders voor de procedure rond aanvullendeElementen
Vergaderstuk ter Bespreking
Datum 26-01-2015
Bijlagen

Inleiding

In de regiegroep van 4 december 2014 is de StUF-constructie van aanvullende elementen besproken. Op 31 december 2014 is na een schriftelijke ronde besloten om:

- a) Deze constructie op te nemen in de StUF 3.01 onderlaag.
- b) Het gebruik van deze constructie toe te staan voor het koppelvlak Jeugdzorg op basis van de nieuwe versie van het sectormodel StUF-ZKN en voor het sectormodel StUF-WOZ.
- c) Andere toepassingen van deze constructie in 2015 alleen toe te staan nadat de regiegroep toestemming heeft gegeven.
- d) Over de toepassing van deze constructie na 2015 in 2015 een beslissing te nemen.

Dit memo beschrijft de contouren van de kaders en het proces waarbinnen de constructie aanvullendeElementen gebruikt mag worden. Doel van dit memo om te komen tot de punten waar rekening mee gehouden moet worden bij het opzetten van de procedure voor het toepassen van de aanvullendeElementen constructie. Als het beheer van het informatiemodel en de schema's achter een aanvullendeElementen constructie niet goed wordt ingeregeld dan kan dat in de toekomst leiden tot allerlei interoperabiliteitsproblemen.

Voordat een aanvullendeElementen constructie goedgekeurd kan worden, moet duidelijk zijn: wie het bijbehorende informatiemodel beheert en wie de schema's beheert en aan welke regels men zich moet houden.

Vraag aan de regiegroep is:

- a) Is de regiegroep het eens met de uitgangspunten
- b) Is de regiegroep het eens met de af te dekken risico's.

Uitgangspunten

StUF kent de volgende uitgangspunten:

1. Er wordt uitgegaan van een generiek **informatiemodel** waarin de betekenis (de semantiek) van de te communiceren gegevens is gespecificeerd.
2. Een **sectormodel** wordt opgesteld op basis van dit generieke **informatiemodel**
 - a. De vorm (de syntax) van de te communiceren gegevens is technisch uitgewerkt gespecificeerd in een berichtcatalogus **entiteiten** met generieke **content-structuren** welke een onderdeel is van het **sectormodel**.
 - b. In deze **content-structuren** is aangegeven waar **extraElementen** of **aanvullendeElementen** kunnen worden ingevoegd.

- c. Het gebruik van aanvullendeElementen en extraElementen in een sectormodel is alleen mogelijk op die plaatsen waar dat expliciet is opgenomen binnen de content-structuren van het sectormodel.
3. Een **koppelvlakspecificatie** is een standaard specificatie waarin onder meer een specifiek informatiemodel opgenomen is van de gegevens die in een koppelvlak relevant zijn. Dit informatiemodel specificeert de betekenis van de specifieke gegevens ter aanvulling op de (standaard) generieke informatiemodellen.
4. Er zijn drie manieren om gegevens die niet in het generieke informatiemodel zijn beschreven, zgn. extra gegevens, toe te voegen aan een sectormodel:
 - a. Uitbrengen van een nieuwe versie van het informatiemodel en daarbij een nieuwe versie van het sectormodel
 - b. Gebruik maken van de **extraElementen** constructie.
 - i. In een eigen leveranciers of gemeentelijk specifieke aanvulling. (Hiermee creëer je lokaal een niet-standaard koppelvlak)
 - ii. Door toevoeging van deze gegevens aan de administratie van de StUF Expertgroep met "extra-elementen KING". (Dit is dan ook onderdeel van de standaard en behoort tot het sectormodel.)
 - iii. Door toevoeging van deze gegevens aan een koppelvlakspecificatie. (Dit is dan ook onderdeel van deze koppelvlakstandaard)
 - c. Gebruik maken van de **aanvullendeElementen** constructie¹:
 - i. In een eigen leveranciers of gemeentelijk specifieke aanvulling. (Hiermee creëer je lokaal een niet-standaard koppelvlak).
 - ii. Door toevoeging van deze gegevens aan een koppelvlakspecificatie en het opnemen van een (of meer) extra berichtcatalogus (-catalogi) aan een sectormodel . (Dit is dan ook onderdeel van deze koppelvlakstandaard).
5. De oorsprong van het extraElementen-construct lag in de behoefte van leveranciers en gemeenten om bij het koppelen van eigen applicaties, applicatie- of gemeentespecifieke gegevens mee te kunnen geven. Een andere belangrijke reden voor het gebruik van extraElementen is de compatibiliteit tussen twee opvolgende versies van een sectormodel. Door het gebruik van extra elementen in versie N-1 van het sectormodel kunnen voorbereidingen worden getroffen om verplichte (nieuwe reguliere) elementen in versie N van dat sectormodel te ondersteunen. Hiermee wordt gefaciliteerd dat binnen een gemeente applicaties kunnen samenwerken die niet werken met dezelfde versie van het sectormodel. Vanuit beheersbaarheid is dit een absolute must.
6. Als gevolg van de door NUP geïntroduceerde nieuwe manier van werken met scherpere koppelvlak standaarden wordt het extraElementen construct nu ook al ingezet om domeinspecifieke gegevens op een standaard manier te communiceren.² Deze manier van werken is gespecificeerd in het document "Proces- en producteisen". De uitwerking van regels voor het inzetten van aanvullendeElementen zal een aanvulling zijn op die manier van werken.
7. De extraElementen constructie is al heel lang opgenomen in StUF. Voor het gebruik daarvan zijn ook al regels opgesteld. De regels die nu opgesteld moeten worden voor het gebruik van de aanvullendeElementen moeten daarmee in lijn zijn.

Risico's

Als we het gebruiken van extraElementen en aanvullendeElementen toestaan, dan zijn daar de volgende risico's bij te onderkennen:

1. met het construct wordt het mogelijk gemaakt zeer dynamisch de specificatie van berichten te wijzigen. Hiermee wordt het lokaal definiëren van nieuwe berichten

¹

² Voorbeeld is het Wabo-BAG koppelvlak waarin het extraElement %bouwgereed voorkomt.

versoepeld, wat betekent dat de interoperabiliteit tussen systemen in gevaar dreigt te komen. Concreet:

- a. Een systeem krijgt berichten binnen met veel onbekende data welke dat systeem niet kan opslaan of verwerken.
 - b. Een systeem verwacht berichten te ontvangen met veel extra data, maar krijgt die niet, waardoor het de correcte actie niet of onvoldoende kan uitvoeren.
2. Bij gemeenten ontstaat het beeld dat allerlei gegevens 'even' aan berichten kunnen worden toegevoegd zonder dat daar een beheerst proces van ontwikkeling, test en implementatie aan vooraf gaat.
3. Er ontstaat onduidelijkheid bij implementatie van een nieuwe versie over de manier waarop omgegaan moet worden met gegevens die eerst in een aanvullend element stonden en later in een "normaal" deel van het bericht komen.
4. Er ontstaan extra kosten bij het uitbrengen van een nieuwe versie van de standaard omdat de inhoud van het construct als maatwerk gezien moet worden.